

MENDELU zlepšuje vzdělávání dětí v Mongolsku prostřednictvím lesní pedagogiky

Datum 13.10.2026
Subjekt Mendelova univerzita v Brně
Autor Václav Pecina
E-mail vaclav.pecina@mendelu.cz
Telefon +420 731920599
Region Česká republika - Jihomoravský kraj
Kategorie Lesnictví a těžba dřeva, Školství, Univerzity, Životní prostředí

Od zavedení lesní pedagogiky do Mongolska v roce 2023 MENDELU úspěšně pokračuje v rozvoji této formy vzdělávání. Dlouhodobá spolupráce letos vygradovala vyškolením a vybavením prvních čtyř mongolských lesních pedagogů. Po certifikaci na Střední lesnické škole v Hranicích na Moravě čerství absolventi kurzu lesní pedagogiky společně se zkušenými kolegy z MENDELU realizovali během září sedm vzdělávacích programů v mongolských lesích pro děti základních škol, studenty univerzit, lesníky i veřejnost. Nové informace o lesích a lesnictví si odnesly více než dvě stovky účastníků programů. Díky české pomoci si budou moci kvalitní vzdělávací programy do budoucna připravovat Mongolové už sami.

Mongolsko se dlouhodobě potýká s degradací a úbytkem lesů, což vede k obavám o růst chudoby a zhoršování kvality a dostupnosti vody. „Klíčem k udržení mongolských lesů je vedle zlepšení péče také získání podpory široké veřejnosti v zavádění udržitelného hospodaření v krajině a ochraně přírody. Cílem tohoto projektu je proto podpořit vzdělávání o lesích a lesnictví v Mongolsku prostřednictvím rozvoje lesní pedagogiky, která zábavnou formou účastníkům ukáže život a význam lesa i důležitost práce lesníka, a probudí zájem o lesy,“ přiblížil pozadí projektu jeho vedoucí Václav Pecina.

Klíčovou aktivitou projektu byla srpnová studijní cesta mongolských pedagožek z partnerské Mongolian University of Life Sciences do České republiky. „Během svého téměř dvoutýdenního pobytu v České republice navštívily řadu organizací a míst, které se věnují environmentálnímu vzdělávání, aby získaly inspiraci a zkušenosti. Následně úspěšně absolvovaly základní kurz lesní pedagogiky organizovaný Sdružením lesních pedagogů ČR a Střední lesnickou školou Hranice. Organizátoři nám vyšli ve všem vstříc a také další účastníci kurzu je velmi přátelsky přijali navzdory jazykové bariéře, což byla skvělá a milá zkušenost,“ popsal průběh spolupráce Pecina.

Následovala cesta zpátky do Mongolska, kde čerstvě vyškolené mongolské lesní pedagožky realizovaly svoje první programy. Na cestě je doprovázely také zkušené lesní pedagožky z MENDELU, aby jim pomohly s přípravou programů a poskytly důležitou zpětnou vazbu. „Bylo zajímavé pozorovat ten jejich neskutečný vývoj během jednotlivých akcí. Vždy po proběhlé akci jsme si udělali společný feedback, při kterém jsme zmínili pozitiva, ale i ty věci, na kterých je potřeba ještě zapracovat. A musím říct, že jejich vývoj byl naprosto úžasný, nebyl to progres po krůčcích ale milových skocích. Bylo úžasné vidět, jak jsou nadšené, jak aktivně implementují nové poznatky. Bylo mi ctí a radostí spolupracovat s tak nadanými pedagogy, jejich schopnost se učit a nasát každou novou poznámku a hned ji uvést do praxe – zkrátka sen pedagoga seniora. Ukázali jsme si různé styly práce. Jak maximálně využívat prostředí, které se nabízí, protože les je největší bonus lesníků, kteří tam chodí a učí o něm přímo v něm,“ přiblížila své dojmy z akcí v Mongolsku zkušená lesní

pedagožka Petra Packová.

„V Tunkhelu, kde jsme měli tři akce, jsme ještě připravili speciální program přímo pro nové lesní pedagožky a místní lesníky, abychom jim ukázali, jak maximálně vytěžit konkrétní lokalitu pro program. V daném místě v roce 2017 hořelo a bylo nesmírně zajímavé pozorovat přirozenou sukcesi po požáru. Program jsme vystavěli od úplných základů – co je to požár, jaké jsou podmínky hoření, jaké typy požárů máme, jak se požár šíří a co ho zastaví v přírodních podmínkách a co můžeme dělat my lidé, aby se požár zastavil. Jak jsou jednotlivé dřeviny adaptované na požár a jak je požár vlastně důležitý a nezbytný při obnově krajiny v některých místech. Dále jsme si vyzkoušeli, jak je složité obsadit nové stanoviště. Program jim ukázal, jak je důležité ho vystavět logicky, od úplných základů až po složitější vazby a vztahy. Jak možnost nacítit konkrétní lokalitu, vidět, pochopit, osahat si, vyzkoušet, změřit, proběhnout se tam, spočítat, vnímat, očichat, jak prožitek z daného místa umocní vstřebávání informací, které účastníkům potřebujeme sdělit. Je to jako navlékat korálek po korálku na nitku. Na konci ji zavážete a vznikne celkový obrázek o problematice požárů v lesích. Příběh, který se vám vybaví, když zavřete oči a bude vzpomínat, na to, co jste v lese zažili,“ představuje program na jedné z lokalit Packová.

Lesní pedagogika má v Mongolsku obrovský význam a potenciál. *„Za prvé Mongolové mají v sobě geneticky zabudovanou hravost i soutěživost, za druhé mají silnou vazbu na přírodu a milují ji. Zároveň se v Mongolsku projevuje vliv klimatické změny, která mění tradiční způsob obživy, způsobuje škody na lesních porostech, vlivem pastvy dochází k likvidaci přirozené obnovy a v krajině se postupně projevuje desertifikace. Silná témata jako sám život, a ta potřebují být komunikována a vysvětlována,“* přibližuje předpoklady pro realizaci lesní pedagogiky v Mongolsku Packová.

V rámci projektu dochází také k široké spolupráci s dalšími organizacemi, českými firmami a propojováním s výukou na MENDELU. *„Mongolské lesní pedagogy jsme vybavili nejen znalostmi, ale také vzdělávacími pomůckami, do jejichž přípravy jsme zapojili několik českých firem v čele s Lesním světem. Naše studentka a lesní pedagožka Eliška Dornáková připravila v rámci své bakalářské práce několik nových vzdělávacích her, které jsme v Mongolsku úspěšně implementovali. V současné chvíli finalizujeme přípravu knihy s náměty na vzdělávací hry o lesích a klimatické změně pro mongolské učitele, tato témata už začínají být aktuální ale i u nás“* vypočítává výstupy projektu Pecina.

Implementaci a rozvoj lesní pedagogiky v Mongolsku bylo možné realizovat prostřednictvím projektu IMAGINE, který společně realizují Mendelova univerzita v Brně a Mongolian University of Life Sciences. Hlavním cílem projektu je vytvořit základní odborné a institucionální kapacity pro systematický rozvoj lesní pedagogiky v Mongolsku. Projekt je finančně podpořen Ministerstvem zahraničních věcí České republiky. #CzechAid

Kontakty pro více informací:

Ing. Václav Pecina, Ph.D., Ústav ekologie lesa, Lesnická a dřevařská fakulta, +420 731 920 599, vaclav.pecina@mendelu.cz

Ing. Petra Packová, Ph.D., Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny, +420 778 782 728, petra.packova@slpkrtiny.cz

Bc. Eliška Dornáková, Lesnická a dřevařská fakulta, xdornako@mendelu.cz

<https://mendelu.cz/mendelu-zlepsuje-vzdelavani-deti-v-mongolsku-prostrednictvim-lesni-pedagogiky>